

Białystok, dnia 13 listopada 2006 roku



**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI**  
**DELEGATURA w BIAŁYMSTOKU**  
15-950 Białystok, ul. Akademicka 4  
skr. p. 9, fax: (085) 73-99-109  
tel.: (085) 73-99-100  
e-mail: lbi@nik.gov.pl

LBI-411/03-4-2006

**Pani Renata Klucznik**  
**Kierownik Miejskiego Ośrodka**  
**Pomocy Społecznej w Sejnach**

### **WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sejnach prawidłowość wypłacania zaliczek alimentacyjnych oraz egzekwowania należności z tego tytułu od września 2005 roku do września 2006 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 18 października 2006 roku, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia przyznawanie przez MOPS zaliczek alimentacyjnych oraz egzekwowanie należności z tego tytułu.

1. W 2005 roku na wypłatę świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych MOPS otrzymał z budżetu państwa dotację celową w kwocie 1.019.925 zł, którą w całości wykorzystano, z tego 67.430 zł na wypłatę zaliczek alimentacyjnych wraz z kosztami obsługi zadania. Z kolei w 2006 roku (do 30 września) na ten cel wykorzystano 161.233 zł, tj. 72,5% środków zaplanowanych na 2006 roku (222.259 zł).

Na pokrycie kosztów związanych z wypłatą zaliczek alimentacyjnych MOPS potrącił z dotacji w 2005 roku 1.964 zł, zaś w 2006 roku (do 30 września) – 4.696 zł, co stanowiło 3% wydatków na zaliczki alimentacyjne i było zgodne z postanowieniami art. 17 ust. 3



ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej<sup>1</sup>.

2. W okresie objętym kontrolą wydano 49 decyzji o przyznaniu zaliczki alimentacyjnej, na podstawie których 168 osobom wypłacono łącznie 222.003 zł. Świadczenia przyznano osobom uprawnionym, w oparciu o dokumenty wymagane postanowieniami art. 10 ust. 5 powołanej ustawy i w wysokości przewidzianej w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy.
3. MOPS na ogół bez zbędnej zwłoki przekazał komornikom sądowym decyzje przyznające zaliczki. Jednak 3 z nich przekazano komornikom 29 i 38 dni po wydaniu, wypłacając w tym czasie osobom uprawnionym 827,50 zł.

W badanym okresie komornicy sądowi wyegzekwowali od 42 dłużników alimentacyjnych zaledwie 505,50 zł, tj. 0,22% zadłużenia (233.103 zł) i 0,23% wypłaconych zaliczek (222.203 zł). Wyegzekwowaną kwotę terminowo i we właściwej wysokości przekazano na dochody budżetu państwa.

NIK negatywnie ocenia współpracę MOPS z komornikami oraz ze Starostą Sejneńskim w zakresie zwiększenia skuteczności egzekucji świadczeń i zaliczek alimentacyjnych. MOPS nie posiadał pełnej i rzetelnej informacji o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności. Pani Kierownik nie występowała bowiem do komorników o wywiązywanie się przez nich z – ustalonego w art. 3 ust. 1 powołanej ustawy – obowiązku przekazywania informacji o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności (MOPS otrzymał informację dotyczącą tylko jednego z 25 dłużników). Jedyne u jednego z dłużników MOPS przeprowadził wywiad środowiskowy, umożliwiający ustalenie m. in. sytuacji majątkowej i przyczyn bezskuteczności egzekucji. Pani Kierownik uznała bowiem, że ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej zakazuje podejmowanie jakichkolwiek działań przed otrzymaniem od komornika stosownej informacji. W rezultacie, komornikom sądowym przekazano tylko jedną informację mogącą mieć wpływ na skuteczność egzekucji. Tymczasem z danych uzyskanych od Starosty Sejneńskiego wynika, że siedmiu dłużników alimentacyjnych, których zadłużenie wynosiło 38.388 zł, posiadało nieruchomości i pojazdy mechaniczne, z których można było prowadzić egzekucję należności. Również tylko w stosunku do jednego dłużnika wystąpiono do Powiatowego Urzędu Pracy w Sejnach o przedstawienie informacji o możliwości jego aktywizacji zawodowej. W wyniku czego dłużnik podjął zatrudnienie w ramach

---

<sup>1</sup> Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.



przygotowania zawodowego. Nie zwracano się natomiast do Starosty z wnioskiem o skierowanie dłużników do prac organizowanych na zasadach robót publicznych, mimo takiego obowiązku wynikającego z postanowień art. 4 ust. 2 powołanej ustawy.

4. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia organizację i prowadzenie rachunkowości MOPS, bowiem:

- a) odstąpiono od obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych MOPS a w ewidencji prowadzonej w Urzędzie Miasta nie wyodrębniono odpowiednich kont dla MOPS, czym naruszono postanowienia art. 4 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>2</sup>, zobowiązujące gminne jednostki budżetowe do prowadzenia rachunkowości zgodnie z przepisami tej ustawy;
- b) do czasu kontroli NIK nie ujmowano w ewidencji należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, wynoszących na koniec 2005 roku 68.739,30 zł, a na dzień 30 czerwca 2006 roku – 189.761,25 zł oraz zaległości wynoszących odpowiednio 68.399,30 zł i 189.421,25 zł. Należności i zaległości z tego tytułu ujęto w ewidencji księgowej dopiero pod datą 30 września 2006 roku w kwotach 164.363,60 zł i 163.858,10 zł, czyli niższych od faktycznych, wynoszących odpowiednio 233.102,90 zł i 232.257,40 zł. Naruszono w ten sposób postanowienia art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1, 2 i 5 ustawy o rachunkowości, zobowiązujące m. in. do rzetelnego i bieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych. W konsekwencji w łącznych sprawozdaniach Rb-27 ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, sporządzonych przez Burmistrza i Skarbnika Miasta, za IV kwartał 2005 roku oraz I i II kwartał 2006 roku nie wykazano należności i zaległości z tytułu wypłat zaliczek alimentacyjnych, a w sprawozdaniu za III kwartał 2006 roku wykazane dane były co prawda zgodne z ewidencją księgową, lecz niezgodne ze stanem rzeczywistym;
- c) MOPS nie sporządzał jednostkowych sprawozdań Rb-27 ZZ, pomimo obowiązku wynikającego z § 4 pkt 2b rozporządzeń Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 2005 r. (obowiązującego do 1 lipca 2006 roku) i z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej<sup>3</sup>;
- d) nie sporządzono bilansu MOPS za 2005 rok, a Pani Kierownik nie ustaliła zasad rachunkowości, w tym planu kont, wymaganych postanowieniami odpowiednio § 14

<sup>2</sup> Dz. U. z 2002 roku Nr 76, poz. 694 ze zm.

<sup>3</sup> Odpowiednio Dz. U. Nr 170, poz. 1426 i Dz. U. Nr 115, poz. 781.



rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych<sup>4</sup> i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości;

- e) nie ustalono planu dochodów i wydatków MOPS na 2005 i 2006 rok, pomimo obowiązku wynikającego z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań<sup>5</sup> (do końca 2005 roku § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 10 listopada 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleczonych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych na realizację tych zadań<sup>6</sup>);
- f) środkami finansowymi MOPS dysponował bezpośrednio Burmistrz Miasta, naruszając w ten sposób postanowienie art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (do końca 2005 roku – art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych), stanowiące że kierownik każdej jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej jednostki.
5. Pani Kierownik oraz Skarbnik Miasta, z powodu wadliwie funkcjonującego programu komputerowego, nierzetelnie sporządziły sprawozdania rzeczowo-finansowe o wydatkach na zaliczki alimentacyjne poniesionych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin za III i IV kwartał 2005 roku, bowiem:
- we wrześniu i listopadzie wykazano 18 i 13 decyzji wydanych w sprawach dotyczących zaliczek alimentacyjnych, zamiast odpowiednio 19 i 14 decyzji,
  - we wrześniu wykazano 0 osób pobierających zaliczki, w październiku – 64, w listopadzie – 86, a w grudniu - 94, podczas gdy faktycznie we wrześniu 47 osób uprawnionych otrzymało zaliczkę alimentacyjną, a w pozostałych miesiącach odpowiednio: 66, 79 i 82.
  - zamiast 293 wypłaconych zaliczek wykazano 309 zaliczek.

---

<sup>4</sup> Dz. U. Nr 153, poz. 1752 ze zm.

<sup>5</sup> Dz. U. 135, poz. 955.

<sup>6</sup> Dz. U. Nr 100, poz. 1077 ze zm.



Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przeprowadzenie wywiadów środowiskowych u wszystkich dłużników.
2. Podjęcie ścisłej współpracy z komornikami sądowymi i Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej dłużników i zwiększenia skuteczności egzekucji należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.
3. Wykazanie w ewidencji księgowej rzetelnych danych o należnościach i zaległościach z tytułu wypłacanych zaliczek alimentacyjnych.
4. Opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości w MOPS.
5. Sporządzanie bilansów i sprawozdań Rb-27ZZ.
6. Sporządzanie planów finansowych MOPS.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach nie podjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

*Z poważaniem*

DYREKTOR DELEGATURY  
Najwyższej Izby Kontroli  
z up.  
Marian Minkiewicz  
WICEDYREKTOR